

พระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๑๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘
เป็นปีที่ ๑๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำนองที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

บรรดาบทกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่งอื่น ๆ ในส่วนที่ได้บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งอื่นใด อ้างถึงกรุงเทพมหานคร เขต แขวง จังหวัด อำเภอ ตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งนั้น อ้างถึงกรุงเทพมหานคร เขตหรือแขวง ตามพระราชบัญญัตินี้แล้วแต่กรณี เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวดที่ ๑
การจัดระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๖ ให้กรุงเทพมหานครเป็นทบวงการเมือง มีฐานะเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นนครหลวง โดยมีระเบียบการปกครองตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และมีอาณาเขตท้องที่ตามที่กรุงเทพมหานครมีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้แบ่งพื้นที่การปกครองกรุงเทพมหานครออกเป็นเขตและแขวงตามลำดับตามพื้นที่เขตและแขวงที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดอ้างถึงพื้นที่จังหวัดให้หมายถึงพื้นที่กรุงเทพมหานคร อ้างถึงพื้นที่อำเภอให้หมายถึงพื้นที่เขต อ้างถึงพื้นที่ตำบลให้หมายถึงพื้นที่แขวง ตามพระราชบัญญัตินี้

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงพื้นที่กรุงเทพมหานคร ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ

มาตรา ๗ บรรดากฎหมาย กฎ ข้อบังคับ คำสั่ง ระเบียบใดของกรุงเทพมหานคร ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังให้ใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดแย้งกับพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง

มาตรา ๘ ให้บรรดากิจการ ทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ และเงินงบประมาณของกรุงเทพมหานครที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นของกรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๙ ให้บรรดาข้าราชการและลูกจ้างของกรุงเทพมหานครที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงเป็นข้าราชการและลูกจ้างของกรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้นำพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๖ มาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่ ๑
การจัดระเบียบราชการในกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๑๐ องค์การของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

- (๑) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- (๒) สภากรุงเทพมหานคร

มาตรา ๑๑ ให้จัดระเบียบราชการกรุงเทพมหานคร ดังนี้

- (๑) สำนักงานเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- (๒) สำนักงานเลขานุการสภากรุงเทพมหานคร
- (๓) สำนักงานปลัดกรุงเทพมหานคร
- (๔) สำนักหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งเทียบเท่าสำนัก
- (๕) เขต

ให้ส่วนราชการของกรุงเทพมหานครที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับคงมีอยู่ต่อไปจนกว่าจะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง

การตั้ง เปลี่ยนแปลงหรือยุบส่วนราชการ การแบ่งหน่วยงานภายในส่วนราชการ และกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการและหัวหน้าส่วนราชการ ตามความในวรรคหนึ่งให้จัดทำเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๑๒ ให้กรุงเทพมหานครมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคนหนึ่ง และให้มีรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสี่คน เป็นผู้ช่วยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในการบริหารงานของกรุงเทพมหานครตามที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมาย

มาตรา ๑๓ กรุงเทพมหานครมีปลัดกรุงเทพมหานครคนหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่ตามที่มิได้กำหนดและตามคำสั่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำของกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามนโยบายของกรุงเทพมหานคร กำกับ เร่งรัด ติดตามผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในกรุงเทพมหานคร รวมทั้งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างกรุงเทพมหานครรองจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และจะให้มีรองปลัดกรุงเทพมหานครหรือผู้ช่วยปลัดกรุงเทพมหานครเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการตามที่มอบหมายก็ได้

เมื่อปลัดกรุงเทพมหานครไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองปลัดกรุงเทพมหานครตามลำดับ เป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีรองปลัดกรุงเทพมหานคร หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครผู้มีตำแหน่งและอาวุโสสูงตามลำดับเป็นผู้รักษาราชการในตำแหน่งปลัดกรุงเทพมหานคร

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่ปลัดกรุงเทพมหานครจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมายใด ถ้ากฎหมายว่าด้วยการนั้นมิได้บัญญัติในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น ปลัดกรุงเทพมหานครจะมอบอำนาจโดยทำเป็นคำสั่งและประกาศในกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษา ให้รองปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยปลัดกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือเทียบเท่าสำนัก หัวหน้าเขต หัวหน้ากอง หรือข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าหัวหน้ากองขึ้นไป ปฏิบัติราชการแทนในนามปลัดกรุงเทพมหานครก็ได้ แต่ถ้าจะมอบอำนาจให้ข้าราชการกรุงเทพมหานครตั้งแต่ระดับหัวหน้าแผนกลงไปปฏิบัติราชการแทนต้องให้ได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครก่อน

ส่วนที่ ๒

เขต

มาตรา ๑๔ ในเขตหนึ่งให้มีหัวหน้าเขตคนหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติราชการภายในเขต และให้มีผู้ช่วยหัวหน้าเขตเป็นผู้ช่วยสั่งหรือปฏิบัติราชการแทนหัวหน้าเขตได้ตามที่ได้รับมอบหมาย

มาตรา ๑๕ ในเขตหนึ่ง ถ้าเห็นสมควรอาจแบ่งออกเป็นแขวง ในแต่ละแขวงมีหัวหน้าแขวงคนหนึ่งเป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติราชการในแขวง ขึ้นตรงต่อหัวหน้าเขตก็ได้

การตั้ง ยุบ และเปลี่ยนแปลงพื้นที่เขตและแขวง ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และประกาศกรุงเทพมหานครตามลำดับ และให้ประกาศในกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๖ ให้หัวหน้าเขตมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (๑) อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายใด ๆ บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอ หัวหน้าส่วนอำเภอ และประธานกรรมการสุขภาพ เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น
- (๒) อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าเขต
- (๓) อำนาจหน้าที่ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และหรือปลัดกรุงเทพมหานคร มอบหมายตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

ให้อำนาจหน้าที่ของหัวหน้าเขตตามที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับยังคงมีอยู่ต่อไป เช่นเดิม เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง

บรรดาอำนาจหน้าที่ใดซึ่งเป็นของราชการบริหารส่วนกลางหรือราชการบริหารส่วนภูมิภาคจะมอบให้ กรุงเทพมหานครปฏิบัติก็ได้โดยให้จัดทำโดยพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือประกาศกระทรวง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๗ อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่หัวหน้าเขตจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมายใด ถ้ากฎหมายว่าด้วยการนั้นมิได้บัญญัติในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หัวหน้าเขตจะมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หัวหน้าเขตจะมอบอำนาจให้ผู้ช่วยหัวหน้าเขต หัวหน้างาน หรือข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าขึ้นไปปฏิบัติราชการแทนในนามหัวหน้าเขตก็ได้

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่เห็นเป็นการสมควร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอาจสั่งให้รวมอำนาจหน้าที่ใดของเขตใดเข้าด้วยกัน และให้หัวหน้าเขตใด เป็นผู้รับผิดชอบในอำนาจหน้าที่นั้นก็ได้ และให้ประกาศการรวมอำนาจหน้าที่ดังกล่าวในกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษาด้วย

หมวด ๒

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๑๙ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายและการบริหารราชการกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามกฎหมาย
- (๒) สั่ง อนุมัติ อนุญาต เกี่ยวกับราชการกรุงเทพมหานครตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
- (๓) แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษา หรือคณะที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือเป็นคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติราชการใด ๆ
- (๔) บริหารราชการตามที่นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีมอบหมาย
- (๕) วางระเบียบวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการงบประมาณ การเงิน การคลัง การพัสดุ การจ้าง และอื่น ๆ ทั้งนี้ภายใต้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้
- (๖) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร
- (๗) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๒๐ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด กฎหมายว่าด้วยเทศบาล

กฎหมายว่าด้วยสุขภาพ และกฎหมายอื่นที่ได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด นายกเทศมนตรี คณะเทศมนตรี ประธานกรรมการ สุขาภิบาล คณะกรรมการสุขภาพ แล้วแต่กรณีโดยอนุโลม ทั้งนี้ เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๒๑ ให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครโดยตรงและลับ

ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จะต้องมีความคุณสมบัติตามมาตรา ๒๕ กับไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๖ สำหรับหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสมัครเป็นคณะ และให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งเป็นคณะด้วย

ผลของการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครให้ประกาศในกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๒ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) สัญชาติไทยตามกฎหมาย แต่บุคคลผู้ได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๓ อีกด้วย

(๒) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ในวันหนึ่งมกราคมของปีที่มีการเลือกตั้ง

(๓) มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครเป็นเวลาติดต่อกันจนถึงวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน

มาตรา ๒๓ บุคคลผู้ได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ จะเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้ ต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) รับหรือเคยรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

(๒) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นโดยมีเงินเดือนประจำมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๓) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาซึ่งมีหน้าที่ในทางนิติบัญญัติผู้บริหารท้องถิ่น กำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หรือแพทย์ประจำตำบล

มาตรา ๒๔ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้ง เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร คือ

(๑) วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๒) หูหนวกและเป็นใบ้ ซึ่งไม่สามารถอ่านและเขียนหนังสือได้

(๓) ภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๔) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๕) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยคำพิพากษาตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๒๕ ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนดังต่อไปนี้

(๑) สัญชาติไทยตามกฎหมาย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยและมีสัญชาติอื่นด้วยในขณะเดียวกันก็ดี บุคคลผู้ได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติก็ดี ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๙ อีกด้วย เว้นแต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดแต่เกิดในต่างประเทศไม่ต้องมีคุณสมบัติดังกล่าว

(๒) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันที่ยื่นใบสมัครของปีที่มีการเลือกตั้ง

(๓) มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครเป็นเวลาติดต่อกันจนถึงวันสมัครไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

มาตรา ๒๖ บุคคลผู้มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร คือ

(๑) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๒) เป็นบุคคลล้มละลายซึ่งศาลยังไม่สั่งให้พ้นคดี

(๓) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๒๔ (๑) (๒) (๓) หรือ (๕)

(๔) ต้องคำพิพากษาของศาลใดศาลหนึ่งให้จำคุก และต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลในคดีนั้น

(๕) เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไป โดยให้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

(๖) เป็นหรือสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาซึ่งมีหน้าที่ในทางนิติบัญญัติหรือผู้บริหารท้องถิ่นอื่น ในขณะที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

(๗) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่ง หรือเงินเดือนประจำ

(๘) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของทางราชการ ไม่ว่าจะเป็นราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค หรือราชการบริหารส่วนท้องถิ่น พนักงานหรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจหรือการพาณิชย์ของท้องถิ่น

(๙) เป็นบุคคลซึ่งทางราชการ องค์การของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ไล่ออกหรือปลดออกหรือให้ออก หรือเลิกจ้าง เพราะทุจริตต่อหน้าที่ นับแต่วันที่ถูกไล่ออก ปลดออก ให้ออก หรือเลิกจ้าง แล้วแต่กรณี ถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบแปดปี

(๑๐) ผู้เคยเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งถูกให้ออกต่อนอกจากตำแหน่งตามมาตรา ๓๒ ถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบแปดปี

(๑๑) ผู้เคยเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครซึ่งต้องออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๔๖ (๘) และ (๙) ถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบแปดปี

(๑๒) ผู้เคยเป็นสมาชิกสภาซึ่งมีหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ หรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบแปดปี เพราะพฤติการณ์อันฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการณ์ไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่มีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่งหรือแก่ท้องถิ่นหรือแก่ราชการ

มาตรา ๒๗ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอยู่ในตำแหน่งตามวาระคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง

ในกรณีที่ตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครว่างลงด้วยเหตุใด ๆ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งโดยถึงคราวออกตามวาระ หรือโดยประชาชนออกเสียงเป็นประชามติให้ออกต่อน หรือรัฐมนตรีโดยมติคณะรัฐมนตรีสั่งให้ออก

จากตำแหน่ง ให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตามลำดับที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจัดไว้เข้าดำรงตำแหน่งแทน ในระยะเวลาที่เหลือ

เมื่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้จัดการเลือกตั้งขึ้นใหม่ภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นสุดวาระ แต่ถ้าตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครว่างลงทั้งหมดโดยเหตุอื่น ให้ทำการเลือกตั้งขึ้นใหม่ภายในเก้าสิบวัน และให้ผู้ได้รับการเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งโดยเริ่มนับวาระใหม่

ในกรณีที่รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครว่างลงด้วยเหตุใด ๆ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งบุคคลที่เห็นสมควรซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๕ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๖ เป็นรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแทนตำแหน่งที่ว่างก็ได้ รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ได้รับการแต่งตั้งดังกล่าวให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าที่กำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๒๘ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้ง

ให้มีการมอบหมายภายในหน้าที่ผู้ว่าภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลือกตั้ง

มาตรา ๒๙ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

(๑) ต้องไม่ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่อื่นใดในหน่วยราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร หรือบริษัทซึ่งกรุงเทพมหานครถือหุ้น หรือตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นอื่น หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น เว้นแต่ตำแหน่งที่ต้องดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(๒) ต้องไม่รับเงินเดือนหรือประโยชน์ใด ๆ จากหน่วยงาน หรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร หรือบริษัทซึ่งกรุงเทพมหานครถือหุ้นเป็นพิเศษนอกเหนือไปจากที่หน่วยราชการหรือหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจหรือการพาณิชย์หรือบริษัทปฏิบัติกับบุคคลอื่น ๆ ในธุรกิจการงานตามปกติ

บทบัญญัติตามมาตรานี้มิให้ใช้บังคับในกรณีที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รับเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ หรือเงินปีพระบรมวงศานุวงศ์ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน และไม่ให้ใช้บังคับในกรณีที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครรับหรือดำรงตำแหน่ง กรรมการวิสามัญของรัฐสภา หรือวุฒิสภา หรือสภาผู้แทนราษฎร หรือสภากรุงเทพมหานคร หรือสภาท้องถิ่นอื่น หรือกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายหรือกรรมการที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นโดยตำแหน่ง

มาตรา ๓๐ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณีพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ถึงคราวออกตามวาระ

(๒) ตาย

(๓) ลาออก โดยยื่นใบลาออกต่อรัฐมนตรี และให้มีผลนับแต่วันที่ยื่นใบลาออก

(๔) กระทำการอันต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๙

(๕) ขาดคุณสมบัติตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕

(๖) มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ยกเว้นมาตรา ๒๖ (๔)

(๗) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดย

ประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๘) ประชาชนออกเสียงเป็นประชามติว่าให้ถอดถอนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครออกจากตำแหน่งตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๒

(๙) รัฐมนตรีโดยมติคณะรัฐมนตรีสั่งให้ออกจากตำแหน่งเมื่อมีกรณีแสดงให้เห็นว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้ปฏิบัติการอันฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติการอันควรพึงปฏิบัติหรือปฏิบัติการอันไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่หรือมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่งหรือแก่กรุงเทพมหานครหรือแก่ราชการ

มาตรา ๓๑ เมื่อปรากฏกรณีตามมาตรา ๓๐(๔) (๕) หรือ (๖) ให้รัฐมนตรีสอบสวนแล้วมีคำสั่งให้ออกจากตำแหน่งมีสิทธิยื่นฟ้องต่อศาลปกครองภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง คำพิพากษาของศาลปกครองให้ถือเป็นที่สุด

ในระหว่างรอคำพิพากษาของศาล ให้ผู้ถูกสั่งให้ออกจากตำแหน่งพักการปฏิบัติหน้าที่นับแต่วันที่รับคำสั่งจนกว่าศาลจะพิพากษา

กรณีที่ผู้ถูกสั่งให้ออกจากตำแหน่งไม่ยื่นฟ้องต่อศาล หรือศาลพิพากษาให้เป็นไปตามคำสั่ง ให้ผู้ถูกสั่งให้ออกจากตำแหน่งจากตำแหน่งนับตั้งแต่วันที่รับคำสั่งของรัฐมนตรี

วันที่รับคำสั่งให้หมายถึงวันที่กรุงเทพมหานครได้รับคำสั่ง

มาตรา ๓๒ เมื่อปรากฏพฤติการณ์ดังระบุไว้ตามมาตรา ๓๐ (๙) สมาชิกสภากรุงเทพมหานครไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด มีสิทธิเสนอญัตติให้สภาพิจารณา มีมติให้ประชาชนออกเสียงเป็นประชามติว่าเห็นควรหรือไม่เห็นควรให้ถอดถอนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครออกจากตำแหน่ง โดยต้องระบุข้อกล่าวหาในญัตติให้ชัดแจ้ง และห้ามมิให้มีการอภิปรายในสภานอกเหนือไปจากประเด็นที่เป็นข้อกล่าวหาในญัตติ

มติตามวรรคหนึ่งต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

ให้ปลัดกรุงเทพมหานครดำเนินการให้ประชาชนออกเสียงเป็นประชามติตามมติของสภากรุงเทพมหานครภายในหกสิบวันนับแต่วันที่สภากรุงเทพมหานครมีมติ ตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการให้ประชาชนออกเสียงเป็นประชามติ

ถ้าผลการออกเสียงเป็นประชามติมีเสียงข้างมากเห็นควรให้ถอดถอนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครออกจากตำแหน่ง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ทั้งคณะต้องพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่มีการออกเสียงเป็นประชามติ

มาตรา ๓๓ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่พ้นจากตำแหน่งคงปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่อไป จนกว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ได้รับเลือกตั้งใหม่เข้ารับตำแหน่ง เว้นแต่การพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นใดนอกจากออกตามวาระ ให้ปลัดกรุงเทพมหานครเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ถ้าไม่มีปลัดกรุงเทพมหานครหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งรองปลัดกรุงเทพมหานคร หรือข้าราชการกรุงเทพมหานครคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๓๔ เมื่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตามลำดับเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ปลัดกรุงเทพมหานครเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าปลัดกรุงเทพมหานครไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองปลัดกรุงเทพมหานครผู้มีอาวุโสเป็นผู้รักษาราชการแทน

มาตรา ๓๕ อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะพึงปฏิบัติ หรือดำเนินการตามกฎหมายใด ถ้ากฎหมายว่าด้วยกรณัั้นมิได้บัญญัติในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะมอบอำนาจให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยปลัดกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือเทียบเท่าสำนัก หรือหัวหน้าเขตปฏิบัติราชการแทนก็ได้

การมอบอำนาจตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศในกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษา

หมวด ๓

สภากรุงเทพมหานคร

มาตรา ๓๖ สภากรุงเทพมหานครประกอบสมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ให้ถือเกณฑ์จำนวนราษฎรตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร ที่กระทรวงมหาดไทยประกาศครั้งสุดท้ายก่อนวันประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหนึ่งแสนคนต่อสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหนึ่งคน เศษของหนึ่งแสนคน ถ้าถึงห้าหมื่นคนหรือกว่านั้น ให้นับเป็นหนึ่งแสนคน

มาตรา ๓๗ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม เช่นเดียวกับผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตามมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๔

มาตรา ๓๘ ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนดังต่อไปนี้

(๑) สัญชาติไทยตามกฎหมาย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยและมีสัญชาติอื่นด้วย ในขณะเดียวกันก็ดี บุคคลผู้ได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติก็ดี ต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา ๓๙ อีกด้วย เว้นแต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด แต่เกิดในต่างประเทศไม่ต้องมีคุณสมบัติดังกล่าว

(๒) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันหนึ่งที่หนึ่งมกราคมของปีที่มีการเลือกตั้ง

(๓) มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครเป็นเวลาติดต่อกันจนถึงวันสมัครไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

มาตรา ๓๙ บุคคลผู้มีสัญชาติไทยและมีสัญชาติอื่นด้วยในขณะเดียวกัน เว้นแต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดแต่เกิดในต่างประเทศ และบุคคลผู้ได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ จะเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครได้ ต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติสอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมปีที่หกหรือมัธยมปีที่สาม ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ หรือมีความรู้ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่า และต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) เคยรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

(๒) เคยเป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นตั้งแต่ชั้นตรีขึ้นไปหรือเทียบได้ตั้งแต่ชั้นตรีขึ้นไป โดยให้คณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจเทียบชั้นตามนี้

(๓) เคยเป็นสมาชิกสภาซึ่งมีหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ ผู้บริหารท้องถิ่น กำนัน สารวัตร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หรือแพทย์ประจำตำบล

(๔) มีภูมิสำเนาในราชอาณาจักรไทยติดต่อกันนับแต่วันได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี

มาตรา ๔๐ บุคคลผู้มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร คือ

(๑) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๒) เป็นบุคคลล้มละลายซึ่งศาลยังไม่ได้สั่งให้ฟื้นคดี

(๓) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๒๔ (๑) (๒) (๓)

หรือ (๕)

(๔) ต้องคำพิพากษาของศาลใดศาลหนึ่งให้จำคุก และต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลในคดีนั้น

(๕) เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไป โดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

(๖) เป็นหรือสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือสมาชิกสภาซึ่งมีหน้าที่ในทางนิติบัญญัตินอกจากสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร หรือผู้บริหารท้องถิ่นอื่น ในขณะที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

(๗) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๘) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของทางราชการไม่ว่าจะเป็นราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค หรือราชการบริหารส่วนท้องถิ่น พนักงานหรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือของการพาณิชย์ของท้องถิ่น

(๙) เป็นบุคคลซึ่งทางราชการ องค์การของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ ไล่ออก หรือปลดออก หรือให้ออก หรือเลิกจ้าง เพราะทุจริตต่อหน้าที่ นับแต่วันที่ถูกลิขไล่ออก ปลดออก ให้ออกหรือเลิกจ้าง แล้วแต่กรณีถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบแปดปี

(๑๐) ผู้เคยเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งถูกให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๓๒ ถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบแปดปี

(๑๑) ผู้เคยเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครซึ่งต้องออกจากตำแหน่ง ตามมาตรา ๔๖ (๔) (๕) ถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบแปดปี

(๑๒) ผู้เคยเป็นสมาชิกซึ่งมีหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ หรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบแปดปี เพราะพฤติการณ์อันฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการอันไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ มีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่งหรือแก่อำนาจหน้าที่หรือแก่ราชการ

มาตรา ๔๑ อายุของสภากรุงเทพมหานครมีกำหนดคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง เมื่ออายุของสภากรุงเทพมหานครสิ้นสุดลง ให้จัดการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครใหม่ เป็นการเลือกตั้งทั่วไปซึ่งต้องกำหนดวันเลือกตั้งภายในหกสิบวันนับแต่วันที่อายุของสภากรุงเทพมหานครสิ้นสุดลง

มาตรา ๔๒ สมาชิกภาพของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเริ่มแต่วันเลือกตั้งและอยู่ในตำแหน่งตามอายุของสภากรุงเทพมหานคร ถ้าตำแหน่งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครว่างลงเพราะเหตุอื่น นอกจากถึงคราวออกตาม

วารหรือเมื่อมีการยุบสภากรุงเทพมหานครให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครขึ้นแทนภายในกำหนดเก้าสิบวัน แต่สมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่เข้ามาแทนนั้น ให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน

ถ้าตำแหน่งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครว่างลงก่อนถึงกำหนดออกตามวาระไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน จะไม่ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นก็ได้

มาตรา ๔๓ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของผู้นำนายกรัฐมนตรีกรุงเทพมหานคร มีอำนาจที่จะยุบสภา กรุงเทพมหานครเพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครใหม่ ในคำสั่งยุบสภากรุงเทพมหานครนั้น ต้องแสดง เหตุผลและต้องกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปภายในเก้าสิบวันนับแต่วันยุบ สภากรุงเทพมหานคร

การยุบสภากรุงเทพมหานครจะกระทำได้เพียงครั้งเดียวในเหตุการณ์เดียวกัน

ในกรณีที่ผู้นำนายกรัฐมนตรีกรุงเทพมหานครแนะนำรัฐมนตรีให้ยุบสภากรุงเทพมหานคร ตามความในวรรค หนึ่ง แต่รัฐมนตรีไม่สั่งยุบสภากรุงเทพมหานครภายในห้าสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับความคำแนะนำจากผู้นำนายกรัฐมนตรี กรุงเทพมหานคร ถ้าผู้นำนายกรัฐมนตรียังเห็นว่าควรยุบสภากรุงเทพมหานคร ก็ให้เสนอทบทวนไปยังรัฐมนตรี ได้อีกครั้งหนึ่งในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้ออกคำแนะนำครั้งแรก

ในกรณีที่รัฐมนตรียังไม่สั่งยุบสภากรุงเทพมหานครภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการขอให้ทบทวน ตามความในวรรคสาม ให้ผู้นำนายกรัฐมนตรีเสนอรัฐมนตรีสั่งยุบสภากรุงเทพมหานคร ในกรณีเช่นนี้ให้ รัฐมนตรีสั่งยุบสภากรุงเทพมหานคร ในกรณีเช่นนี้ให้รัฐมนตรีสั่งยุบสภากรุงเทพมหานคร และสั่งให้ผู้นำนายกรัฐมนตรี กรุงเทพมหานคร และรองผู้นำนายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง และสั่งให้ผู้นำนายกรัฐมนตรี และรอง ผู้นำนายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง และให้รัฐมนตรีกำหนดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปภายในเก้าสิบวันนับแต่วันยุบ สภากรุงเทพมหานคร

มาตรา ๔๔ สมาชิกสภากรุงเทพมหานครย่อมเป็นผู้แทนของประชาชนภายในเขตกรุงเทพมหานคร และต้องปฏิบัติหน้าที่ตามความเห็นของตนโดยบริสุทธิ์ใจ ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายใด ๆ

มาตรา ๔๕ สมาชิกสภากรุงเทพมหานครต้องไม่ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่อื่นใดในหน่วยราชการ หรือ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร หรือบริษัทซึ่งกรุงเทพมหานครถือหุ้น หรือ ตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๔๖ สมาชิกภาพของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครสิ้นสุดลงด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) ถึงคราวออกตามวาระหรือมีการยุบสภากรุงเทพมหานคร
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก โดยยื่นใบลาออกต่อประธานสภากรุงเทพมหานคร และให้มีผลนับแต่วันที่ ใบลาออก
- (๔) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๔๕
- (๕) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๓๘
- (๖) มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๐ ยกเว้นมาตรา ๔๐(๔)
- (๗) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดย ประมาท หรือความผิดลหุโทษ
- (๘) สภากรุงเทพมหานครวินิจฉัยให้ออก เพราะเห็นว่ามีความประพฤติในทางจะนำมา ซึ่งความเสื่อมเสียแก่กรุงเทพมหานคร โดยสมาชิกสภากรุงเทพมหานครไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิก

ทั้งหมดเข้าชื่อเสนอญัตติให้สภากรุงเทพมหานครวินิจฉัยและมติในข้อนี้ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด ทั้งนี้ให้มีผลตั้งแต่วันที่สภากรุงเทพมหานครลงมติ

(๙) ไม่มาประชุมสภากรุงเทพมหานครสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร ในการนี้ให้ประธานสภากรุงเทพมหานคร เป็นผู้ออกคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งและมีผลนับแต่วันที่ได้ออกคำสั่งนั้น

ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๓๑ มาใช้บังคับแก่กรณีตาม (๕) (๖) และ (๗) โดยอนุโลม

มาตรา ๔๗ ให้สภากรุงเทพมหานครเลือกประธานสภาคนหนึ่งและรองประธานสภาไม่เกินสองคน โดยให้ดำรงตำแหน่งทันทีที่ได้รับเลือก

ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครประกาศชื่อประธานสภาและรองประธานสภากรุงเทพมหานครผู้ได้รับเลือกในกรุงเทพมหานครผู้ได้รับเลือกในกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษา

ประธานและรองประธานสภากรุงเทพมหานครดำรงตำแหน่งตามวาระคราวละหนึ่งปี

มาตรา ๔๘ ประธานหรือรองประธานสภากรุงเทพมหานคร ย่อมพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงวาระด้วยเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ขาดจากสมาชิกภาพของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

(๒) ลาออกจากตำแหน่ง โดยยื่นใบลาออกต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และให้มีผลนับตั้งแต่วันที่ยื่นใบลาออก

(๓) เมื่อสมาชิกสภากรุงเทพมหานครไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเข้าชื่อเสนอญัตติให้สภากรุงเทพมหานครมีการเลือกตั้งประธานและหรือรองประธานสภาใหม่ และสภามีมติตามนั้นด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

มาตรา ๔๙ ประธานสภากรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการของสภากรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตามระเบียบ

รองประธานสภากรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่กระทำการแทนประธานสภากรุงเทพมหานคร เมื่อประธานสภากรุงเทพมหานครไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือตามที่ประธานสภากรุงเทพมหานครมอบหมาย

เมื่อประธานและรองประธานสภากรุงเทพมหานครไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้สมาชิกสภากรุงเทพมหานครเลือกตั้งกันขึ้นเป็นประธานเฉพาะในคราวประชุมนั้น

มาตรา ๕๐ การประชุมสภากรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยการประชุมสภากรุงเทพมหานคร ซึ่งใช้อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

ข้อบังคับว่าด้วยการประชุมสภาตามวรรคหนึ่งให้แก้ไขปรับปรุงได้ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด และด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีย

สภากรุงเทพมหานครมีอำนาจตราข้อบังคับเกี่ยวกับจรรยาบรรณของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

มาตรา ๕๑ ภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแล้วเสร็จให้มีการเรียกประชุมสภากรุงเทพมหานครเพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็นครั้งแรก

ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญของสภากรุงเทพมหานครไม่น้อยกว่าสองสมัยแต่ต้องไม่เกินสี่สมัย จำนวนสมัยประชุมสามัญและวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีแต่ละสมัย ให้สภากรุงเทพมหานครกำหนด

สมัยประชุมสามัญของสภากรุงเทพมหานครสมัยหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดเวลาสามสิบวัน แต่ถ้ามีกรณีจำเป็น ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครสั่งขยายสมัยประชุมสามัญออกไปอีกได้ตามความจำเป็นครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน

การปิดสมัยประชุมสามัญก่อนครบกำหนด เวลาสามสัปดาห์ จะกระทำได้แต่ด้วยความเห็นชอบของสภากรุงเทพมหานคร

มาตรา ๕๒ โดยปกติให้ประธานสภากรุงเทพมหานครเป็นผู้เรียกประชุมสภากรุงเทพมหานครตามสมัยประชุมและเป็นผู้เปิดหรือปิดการประชุม

ในกรณีที่ไม่มีประธานสภากรุงเทพมหานครหรือประธานสภากรุงเทพมหานครไม่เรียกประชุมตามกฎหมาย ให้รองประธานสภากรุงเทพมหานครเป็นผู้เรียกประชุมและเป็นผู้เปิดหรือปิดการประชุม

มาตรา ๕๓ นอกจากสมัยประชุมสามัญแล้ว เมื่อมีกรณีเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดอาจทำคำร้องยื่นต่อประธานสภากรุงเทพมหานคร ขอให้เรียกประชุมสภากรุงเทพมหานครเป็นการประชุมสมัยวิสามัญได้ ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครเรียกประชุมโดยกำหนดวันประชุมภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำร้อง

สมัยประชุมวิสามัญ ให้มีกำหนดเวลาสามสัปดาห์ แต่ถ้ามีกรณีจำเป็นให้ประธานสภากรุงเทพมหานครสั่งขยายสมัยประชุมวิสามัญออกไปอีกได้ตามความจำเป็นครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน

การปิดสมัยประชุมวิสามัญก่อนครบกำหนดเวลาสามสัปดาห์ จะกระทำได้แต่ด้วยความเห็นชอบของสภากรุงเทพมหานคร

มาตรา ๕๔ การประชุมสภากรุงเทพมหานครทุกคราว ต้องมีสมาชิมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และข้าราชการกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเห็นสมควร มีหน้าที่เข้าประชุมสภากรุงเทพมหานครและมีสิทธิแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ต่อที่ประชุมสภาแต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

มาตรา ๕๕ การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษา ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ในพระราชบัญญัตินี้ หรือในข้อบังคับว่าด้วยการประชุมสภากรุงเทพมหานคร

สมาชิกสภากรุงเทพมหานครคนหนึ่งย่อมมีเสียงในการออกเสียงลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๕๖ ห้ามมิให้สภากรุงเทพมหานครประชุมปรึกษาหารือในเรื่องนอกเหนืออำนาจหน้าที่หรือเรื่องที่ฝ่าฝืนกฎหมาย

มาตรา ๕๗ การประชุมสภากรุงเทพมหานครย่อมเป็นการเปิดเผยตามลักษณะที่ได้กำหนดในข้อบังคับว่าด้วยการประชุมสภากรุงเทพมหานคร แต่ถ้าหากว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดร้องขอให้ประชุมลับ ก็ให้กระทำได้

มาตรา ๕๘ ในที่ประชุมสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกย่อมมีสิทธิตั้งกระทู้ถามผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในข้อความใด ๆ อันเกี่ยวกับงานในหน้าที่กรุงเทพมหานคร แต่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครย่อมทรงไว้

ซึ่งสิทธิที่จะไม่ตอบ เมื่อเห็นว่าข้อความนั้นๆ ยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๕๙ สมาชิกสภากรุงเทพมหานครจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอให้เปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในปัญหาอันเกี่ยวกับการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

ญัตติดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้ยื่นต่อประธานสภากรุงเทพมหานคร และให้ประธานสภากรุงเทพมหานครแจ้งไปยังผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เพื่อกำหนดเวลาสำหรับการเปิดอภิปรายทั่วไป ซึ่งต้องไม่ช้ากว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้รับแจ้งแต่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครย่อมมีสิทธิที่จะขอให้ระงับการเปิดอภิปรายทั่วไปนั้นเสียได้เมื่อเห็นว่าเป็นเรื่องที่ยังไม่ควรเปิดเผย เพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของกรุงเทพมหานครและหรือของประเทศ

การเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรานี้ สภาจะลงมติในปัญหาที่อภิปรายมิได้

มาตรา ๖๐ สภากรุงเทพมหานครมีอำนาจเลือกสมาชิกสภากรุงเทพมหานครตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญ และมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร หรือมิได้เป็นสมาชิกตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อกระทำการหรือพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครแล้วรายงานต่อสภากรุงเทพมหานคร หรือเพื่อให้ข้อปรึกษาหรือแนะนำในนามของสภากรุงเทพมหานครต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ข้อเสนอของคณะกรรมการดังกล่าวประธานสภาจะส่งให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพิจารณาดำเนินการหรือนำเข้าหรือต่อสภากรุงเทพมหานครก่อนก็ได้

ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เสนอชื่อบุคคลผู้มีได้เป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เพื่อให้สภากรุงเทพมหานครตั้งเข้าร่วมในคณะกรรมการวิสามัญชุดใด ๆ ทั้งคณะกรรมการวิสามัญเฉพาะกิจและคณะกรรมการวิสามัญ ประจำสภากรุงเทพมหานคร ได้เป็นจำนวนไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งคณะ ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครผู้เสนอชื่อดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง ให้กรรมการวิสามัญที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเสนอชื่อนั้นพ้นจากตำแหน่ง

ให้ประกาศรายชื่อคณะกรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากสภากรุงเทพมหานครในกรุงเทพมหานคร
กิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๑ ให้มีคณะกรรมการสามัญประจำสภากรุงเทพมหานครดังต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย คือ

- (๑) คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม
- (๒) คณะกรรมการพิจารณาเปิดเผยรายงานการประชุมลับ

มาตรา ๖๒ ให้มีคณะกรรมการวิสามัญประจำสภากรุงเทพมหานครดังต่อไปนี้เป็นอย่างน้อยคือ

- (๑) คณะกรรมการการศึกษา
- (๒) คณะกรรมการการโยธาและสาธารณสุข
- (๓) คณะกรรมการสาธารณสุข
- (๔) คณะกรรมการสังคมสงเคราะห์และสันติภาพ
- (๕) คณะกรรมการรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม
- (๖) คณะกรรมการเศรษฐกิจการค้า
- (๗) คณะกรรมการกฎหมาย
- (๘) คณะกรรมการส่งเสริมอาชีพ
- (๙) คณะกรรมการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย

คณะกรรมการวิสามัญประจำสภากรุงเทพมหานครคณะหนึ่ง ให้มีจำนวนไม่เกินสิบเอ็ดคนโดยให้
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเสนอชื่อบุคคลได้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๐ วรรคสอง

คณะกรรมการวิสามัญเฉพาะกิจพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณให้มีจำนวนไม่เกินสิบเก้าคน และให้
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเสนอชื่อบุคคลผู้มีได้เป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครให้สภากรุงเทพมหานครตั้งเป็น
กรรมการได้ไม่เกินหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งคณะ

มาตรา ๖๓ การประชุมคณะกรรมการตามมาตรา ๖๐ ต้องมีกรรมการประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ
จำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม และให้ใช้ข้อบังคับว่าด้วยการประชุมสภากรุงเทพมหานครโดยอนุโลม

มาตรา ๖๔ คณะกรรมการของสภากรุงเทพมหานครย่อมมีอำนาจเชิญเจ้าหน้าที่ของ
กรุงเทพมหานครมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำในเรื่องที่พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาอยู่
นั้นได้ ทั้งนี้ จะกระทำนอกสมัยประชุมของสภากรุงเทพมหานครก็ได้ และถ้ามีความจำเป็นคณะกรรมการแต่ละคณะอาจ
ตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณารายละเอียดปลีกย่อยในเรื่องที่เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ แล้วเสนอรายงานต่อคณะ
กรรมการก็ได้

มาตรา ๖๕ คณะกรรมการสามัญ และวิสามัญของสภากรุงเทพมหานครที่เป็นคณะกรรมการเฉพาะ
กิจให้สิ้นสภาพไปหลังจากที่ได้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายและเสนอรายงานต่อสภากรุงเทพมหานครเรียบร้อยแล้ว

คณะกรรมการสามัญและวิสามัญประจำสภากรุงเทพมหานคร ให้มีวาระการปฏิบัติหน้าที่คราวละหนึ่งปี

หมวด ๔

อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๖๖ นอกจากอำนาจหน้าที่อันจะพึงมีตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ
หรือคำสั่งอื่นใด ที่อ้างถึงกรุงเทพมหานครตามความในมาตรา ๔ แล้ว ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย ให้กรุงเทพมหานครมี
อำนาจหน้าที่ดำเนินการในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับ

(๑) การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน รวมทั้งการจัดให้มีตำรวจกรุงเทพมหานคร
และการดูแลและบังคับการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ
กรุงเทพมหานคร

- (๒) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- (๓) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (๔) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัวและการรักษาพยาบาล
- (๕) การสาธารณสุข โภค
- (๖) การจัดการศึกษา
- (๗) การส่งเสริมการประกอบอาชีพ
- (๘) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๙) การปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมและจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- (๑๐) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

- (๑๑) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- (๑๒) การวิศวกรรมจราจร
- (๑๓) การพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- (๑๔) การจัดให้มีและบำรุงสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (๑๕) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- (๑๖) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (๑๗) การควบคุมความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัยในโรงแรมที่พักและสาธารณะ

สถานอื่น ๆ

- (๑๘) การสาธารณสุข
- (๑๙) การสังคมสงเคราะห์
- (๒๐) การส่งเสริมการศึกษา
- (๒๑) การพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร
- (๒๒) หน้าที่อื่น ๆ ตามที่นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีมอบหมาย หรือที่

กฎหมายระบุเป็นหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๖๗ ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร โดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร ในกรณีอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร
- (๒) เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจตราข้อบัญญัติได้

การพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร จะกระทำได้อีกแต่โดยตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๖๘ กรุงเทพมหานครอาจให้บริการแก่เอกชน องค์การของรัฐหรือหน่วยราชการใด ๆ โดยมีค่าตอบแทนได้ในเมื่อ บริการนั้นโดยปกติเป็นการบริการที่มีค่าตอบแทน

การให้บริการที่มีค่าตอบแทนดังกล่าว ให้กระทำได้เมื่อมีข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยการนั้นแล้ว

มาตรา ๖๙ กรุงเทพมหานครอาจดำเนินกิจการนอกเขตกรุงเทพมหานครเมื่อ

- (๑) การนั้นจำเป็นต้องทำและเป็นการที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่ดำเนินตามอำนาจหน้าที่อยู่ภายในเขตกรุงเทพมหานคร หรือเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในกรุงเทพมหานคร
- (๒) ได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร
- (๓) ได้รับความยินยอมจากสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องในท้องที่ซึ่งจะเข้าไปดำเนินกิจการและ
- (๔) ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี

หมวด ๕

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๗๐ ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนั้นจะกำหนดโทษผู้ละเมิดข้อบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ บทกำหนดโทษมิได้กำหนดโทษจำคุกเกินกว่าหนึ่งเดือน หรือปรับเกินกว่าห้าพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๑ บรรดาความผิดต่อข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยปลัดกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือเทียบเท่าสำนักหรือหัวหน้าเขตแล้วแต่กรณี เป็นผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษจำคุก ให้มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับได้ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยปลัดกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือเทียบเท่าสำนัก หรือหัวหน้าเขตกำหนด ภายในสามสิบวัน คดีนั้นเป็นอันสิ้นสุด

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินคดีต่อไป

เงินค่าปรับตามวรรคหนึ่ง ให้ตกเป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๗๒ ร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครจะเสนอได้ก็แต่โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ถ้าสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกสภากรุงเทพมหานครลงนามรับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครทั้งหมด

ร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับการเงิน สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร จะเสนอได้ก็เมื่อมีคำรับรองของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๗๓ ร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับการเงินหมายความว่าร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยข้อความต่อไปนี้ทั้งหมด หรือแต่ข้อใดข้อหนึ่ง

- (๑) การตั้งขึ้นหรือยกเลิกหรือลดหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือผ่อนหรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต หรือค่าบริการ
- (๒) การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินของกรุงเทพมหานคร
- (๓) การกู้เงิน หรือการค้ำประกันหรือการใช้เงินกู้
- (๔) การพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร
- (๕) การออกพันธบัตรของกรุงเทพมหานคร

ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างข้อบัญญัติใดเป็นร่างข้อบัญญัติที่เกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีการรับรองของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือไม่ ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครเป็นผู้วินิจฉัย

มาตรา ๗๔ เมื่อสภากรุงเทพมหานครได้พิจารณาร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และลงมติเห็นชอบแล้ว ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครส่งให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สภากรุงเทพมหานครมีมติเห็นชอบและให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครลงนามในร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่ผ่านความเห็นชอบของสภากรุงเทพมหานคร แล้วประกาศในราชกิจจานุเบกษาและกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษา เพื่อใช้บังคับเป็นกฎหมายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติจากประธานสภากรุงเทพมหานคร

มาตรา ๗๕ ร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่ผ่านความเห็นชอบของสภากรุงเทพมหานครแล้ว เมื่อประธานสภากรุงเทพมหานครส่งให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่เห็นชอบด้วยกับสภากรุงเทพมหานคร ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครส่งร่างข้อบัญญัตินั้นพร้อมด้วยเหตุผลที่ไม่เห็นชอบด้วย ให้สภากรุงเทพมหานครภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้รับร่างข้อบัญญัติจากประธานสภากรุงเทพมหานคร เพื่อให้สภากรุงเทพมหานครพิจารณาใหม่ ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่ส่งให้สภากรุงเทพมหานครภายในกำหนดดังกล่าว ให้ถือว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเห็นชอบด้วย ให้ประธานสภา

กรุงเทพมหานครลงนามในร่างข้อบัญญัตินั้นแทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แล้วประกาศในราชกิจจานุเบกษาและกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษา เพื่อใช้บังคับเป็นกฎหมาย

ร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่เห็นชอบด้วย และส่งให้สภากรุงเทพมหานครพิจารณาใหม่ สภากรุงเทพมหานครจะยกขึ้นพิจารณาใหม่ได้ต่อเมื่อเวลาได้ล่วงพ้นไปสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครส่งกลับให้สภากรุงเทพมหานคร นอกจากร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวข้องกับการเงิน สภากรุงเทพมหานครอาจยกขึ้นพิจารณาใหม่ได้ทันที

ในกรณีที่สภากรุงเทพมหานครมีมติยืนยันร่างเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครทั้งหมด ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครส่งร่างข้อบัญญัติดังกล่าวให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต้องดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๗๔ ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้ดำเนินการตามกำหนด ให้ถือว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเห็นชอบด้วยกับสภากรุงเทพมหานคร และให้ประธานสภากรุงเทพมหานครลงนามในร่างข้อบัญญัตินั้นแทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แล้วประกาศในราชกิจจานุเบกษาและกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษาเพื่อใช้บังคับเป็นกฎหมาย

มาตรา ๗๖ ร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่สภากรุงเทพมหานครไม่เห็นชอบด้วยให้เป็นอันตกไป ยกเว้นร่างข้อบัญญัติงบประมาณ

มาตรา ๗๗ ในกรณีที่สภากรุงเทพมหานครยังไม่เห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติงบประมาณ ให้สภากรุงเทพมหานครเลือกคณะกรรมการวิสามัญตามมาตรา ๖๐ ซึ่งมีจำนวนไม่เกินสิบห้าคนเป็นคณะกรรมการวิสามัญเฉพาะกิจเพื่อพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณนั้นเสนอต่อสภากรุงเทพมหานครใหม่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่สภากรุงเทพมหานครแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญดังกล่าว

ในกรณีที่สภากรุงเทพมหานครยังคงยืนยันไม่เห็นชอบด้วยตามร่างข้อบัญญัติงบประมาณซึ่งคณะกรรมการวิสามัญเฉพาะกิจพิจารณาแล้ว ก็ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครลงนามในร่างข้อบัญญัติงบประมาณซึ่งคณะกรรมการวิสามัญเฉพาะกิจพิจารณาแล้วนั้น และประกาศในราชกิจจานุเบกษาและกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษาใช้บังคับได้เสมือนหนึ่งว่าสภากรุงเทพมหานครได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

มาตรา ๗๘ ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม สภากรุงเทพมหานครจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จทุกขั้นตอนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่สภากรุงเทพมหานครได้พิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณนั้นเป็นครั้งแรก

ในกรณีที่สภากรุงเทพมหานครไม่ได้พิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณนั้นให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาที่กล่าวในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าสภากรุงเทพมหานครให้ความเห็นชอบในร่างข้อบัญญัติงบประมาณนั้น ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครลงนามและประกาศในราชกิจจานุเบกษาและกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษาเพื่อใช้บังคับ

มาตรา ๗๙ ในกรณีที่สภากรุงเทพมหานครสิ้นอายุหรือมีการยุบสภากรุงเทพมหานคร บรรดาร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครยังมิได้พิจารณา และที่พิจารณายังไม่แล้วเสร็จให้เป็นอันตกไป

หมวด ๖

การคลังและทรัพย์สินของกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๘๐ งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครให้ทำเป็นข้อบัญญัติของกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้เสนอ ถ้าข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณออกไม่ทันปีงบประมาณใหม่ ให้ใช้ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณปีก่อนนั้นไปพลาง

มาตรา ๘๑ กรุงเทพมหานครอาจมีรายรับดังต่อไปนี้

- (๑) รายได้จากทรัพย์สินของกรุงเทพมหานคร
- (๒) รายได้จากการสาธารณูปโภค
- (๓) รายได้จากการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร
- (๔) ภาษีอากรตามที่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้ให้เป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล และที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นของกรุงเทพมหานครโดยเฉพาะ
- (๕) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับตามที่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้
- (๖) ค่าบริการตามมาตรา ๖๘
- (๗) รายรับจากการจำหน่ายพันธบัตร โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและตราเป็นข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร
- (๘) เงินกู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์การ หรือนิติบุคคลต่างๆ ได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร
- (๙) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล ส่วนราชการหรือท้องถิ่นอื่น
- (๑๐) เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี
- (๑๑) เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้
- (๑๒) เงินช่วยเหลือหรือค่าตอบแทนอื่น ๆ
- (๑๓) รายได้จากทรัพย์สินของแผ่นดินหรือรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการเพื่อมุ่งแสวงหาผลกำไรในกรุงเทพมหานครตามที่จะมีกฎหมายกำหนด
- (๑๔) รายได้จากการจัดเก็บภาษีทรัพย์สินหรือค่าธรรมเนียมพิเศษตามที่จะมีกฎหมายกำหนด
- (๑๕) รายได้อื่นใดตามที่จะมีกฎหมายกำหนด

มาตรา ๘๒ กรุงเทพมหานครอาจมีรายจ่ายดังต่อไปนี้

- (๑) เงินเดือน
- (๒) ค่าจ้างประจำ
- (๓) ค่าจ้างชั่วคราว
- (๔) ค่าตอบแทน
- (๕) ค่าใช้สอย
- (๖) ค่าวัสดุ
- (๗) ค่าครุภัณฑ์
- (๘) ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
- (๙) เงินอุดหนุน

(๑๐) รายจ่ายอื่นตามที่มิใช่กฎหมายหรือระเบียบของกรุงเทพมหานครกำหนดไว้

(๑๑) รายจ่ายตามข้อผูกพัน

มาตรา ๘๓ ให้รัฐมนตรีออกระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการคลัง การงบประมาณ การรักษาทรัพย์สิน การจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สิน การจัดหาพัสดุ การจ้างและระเบียบอื่น ๆ เกี่ยวกับการเงินและทรัพย์สินของ กรุงเทพมหานครขึ้นไว้

มาตรา ๘๔ ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบการเงิน การจ่ายเงิน การบัญชี การเงิน และทรัพย์สินอื่นๆ ของกรุงเทพมหานคร

เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครประกาศรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณที่สิ้นสุดนั้น ในราชกิจจานุเบกษา และกรุงเทพกิจจานุเบกษาโดยมิชักช้า

รายงานการรับจ่ายเงินประจำปีตามวรรคสอง เมื่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบแล้ว ให้ทำรายงานผลการตรวจสอบเสนอผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เพื่อเสนอสภากรุงเทพมหานคร

หมวด ๗

ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๘๕ หน้าที่ราชการอื่นนอกเหนือจากที่พระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นใดกำหนดให้เป็น อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ถ้ากระทรวง ทบวง กรมใด เห็นสมควรส่งข้าราชการมาประจำกรุงเทพมหานครเพื่อ ปฏิบัติราชการในหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรมนั้น ๆ ก็ย่อมทำได้โดยทำความตกลงกับกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๘๖ การตั้งงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนให้แก่กรุงเทพมหานคร ให้รัฐบาลตั้งให้แก่ กรุงเทพมหานครโดยตรง

มาตรา ๘๗ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติราชการของกรุงเทพมหานคร เพื่อ การนี้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริง หรือสั่งให้กรุงเทพมหานครชี้แจงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติ ราชการของกรุงเทพมหานคร และรัฐมนตรีจะยับยั้งการปฏิบัติราชการใดของกรุงเทพมหานครที่ขัดต่อกฎหมายก็ได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๘๘ ให้ดำเนินการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๑๑ มาใช้บังคับแก่การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานครโดยอนุโลม สำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครให้แบ่ง

เขตเลือกตั้งตามเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งกำหนดไว้ในประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการกำหนดเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๑๗

มาตรา ๘๙ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร แต่มีได้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๕ มาใช้บังคับแก่บุคคลดังกล่าว

ในกรณีที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครว่างลงก่อนที่จะมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตามมาตรา ๘๘ ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งบุคคลที่เห็นสมควรเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่ผู้ได้รับแต่งตั้งโดยอนุโลม

มาตรา ๙๐ ในระหว่างที่ยังมิได้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองตามความในมาตรา ๒๑๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้ผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองฟ้องคดีต่อศาลแพ่ง และให้คำพิพากษาของศาลแพ่งเป็นที่สุด

มาตรา ๙๑ ให้ตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนัน ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงมีต่อไปจนกว่าจะมีประกาศกระทรวงยกเลิกตำแหน่งดังกล่าวในกรุงเทพมหานครหรือมีตำแหน่งของแขวงตามมาตรา ๑๕ ขึ้นแทน

การรักษาการตามพระราชบัญญัติ

มาตรา ๙๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

สัญญา ธรรมศักดิ์

นายกรัฐมนตรี